MEJDS. 2019; 9:41.
Published online 2019 Sep. **Research Article**

The Emotional Reactions in Women Accused of Murdered about Crime: A Phenomenological Study

*Jazini SH[1], Khodabakhshi Koolaee A[2], Falsafinejad MR[3], Sanagoo A[4]

Author Address
1. M.Sc. in Counseling, Department of Counseling, Faculty of Humanities, Islamic Azad University Branch of science and research, Tehran, Iran;
2. Assistant Professor, Department of Psychology and Education, Faculty of humanities, Khatam University, Tehran, Iran;
3. Associate Professor, Department of assessment and measurement, Faculty of Psychology and Education, Allameh Tabataba'i University, Tehran, Iran;
4. Associate Professor, PhD in Nursing, Nursing Research Center, Golestan University of Medical Sciences, Gorgan, Iran.
***Corresponding Author Address:** Department of Counseling, Faculty of Humanities, Islamic Azad University Branch of science and research, Tehran, Iran.

Received: 2018 May 21; **Accepted**: 2018 June 10

Abstract

Background & Objectives: Murder is a horror crime in human society. Because of women are the main members in family and they are formed the body of society therefore, they playing key role in mental health of society. The health of community is affected by the well–being of them. The previous studies revealed the psychological and social elements to commit to murder for example low–interest to life, low self–concept, weak power organization of family, low competence to parenting, and weak child–parent relationship. Most of previous studies were utilized in quantities and those done in other countries. We need to know this issue from Iranian women view. For study in–depth about the emotional reactions in murdered women, researcher needs narrow and deep study surrounding the psychological and emotional of this phenomenon. For assess, this aim the phenomenological study is need. Therefore, the aim of this study was to survey emotional reactions in women accused of murdered about crime in a phenomenological study.

Methods: This study was a qualitative by phenomenological approach and qualitative content method. Seventeen women who were stay in the women prison in Isfahan (Isfahan province, Iran) selected by target–based sampling in 2016. This selection implemented by the focused individual semi–structured interview method to get results until saturation. The data gathering took five months. The interview completed by the researcher with Master of Science degree and familiar to semi–structural interview. For utilized ethical considerations in study, these items considered; the time of interview depends on interviewee tolerance, the participants in the study did not have any mental or psychical damages. In addition, in all of tapes, transcripts or field notes used the code rather than name of participant, even though names place of participants wrote in informed consent. Data analyzed by thematic analysis with seven–step Colaizzi's method.

Results: Themes classified into seven major categories including; sadness feeling, shock, horror, suffocation feeling and lack of comfort, insanity and anger, regret, and confesses and bewilderment.

Conclusions: The analysis of feelings and emotional experiences of murderer in women indicated that the regret and sadness feelings after the crime pointed out that the weak emotional control and anger were play key role in committed to murder. Therefore, these findings bring the emotional experienced insight of murder among women. The implications for social worker, psychologist, counselors, criminologist and forensic medicine specialists practice and education are important. In addition, social workers and counselors who work in the prison could be held the seminars or educational classes about the disability emotional control and problem solving to improve the well–being of women in the prison. It seems that besides the focusing on the psychological and family factors of crime in women, the professionals need to point out the emotional and feeling of women before, at the moment and after of committed crime.

Keywords: Crime, Prison, Women, Murder, Phenomenology, Qualitative study.

[Downloaded from jdisabilstud.org on 2026-11-05]

[DOR: 20.1001.1.23222840.1398.9.0.55.7]

Copyright © 2016, MEJDS. This is an open-access article distributed under the terms of the Creative Commons Attribution-NonCommercial 4.0 International License (http://creativecommons.org/licenses/by-nc/4.0/) which permits copy and redistribute the material just in noncommercial usages, provided the original work is properly cited.

مجله مطالعات ناتوانی ۱۳۹۸؛ (۹):۴۱.

انتشار برخط شهریور ۱۳۹۸ مقاله پژوهشی اصیل

واکاوی واکنش‌های احساسی و هیجانی زنان متهم به قتل پیرامون ارتکاب قتل: یک مطالعهٔ پدیدارشناسی

*شیوا جزینی[۱]، آناهیتا خدابخشی‌کولایی[۲]، محمدرضا فلسفی‌نژاد،[۳] اکرم ثناگو[۴]

توضیحات نویسندگان

۱. کارشناس‌ارشد مشاوره، گروه مشاوره، دانشکدهٔ علوم انسانی، دانشگاه آزاد اسلامی واحد علوم و تحقیقات، تهران، ایران؛
۲. استادیار گروه روان‌شناسی و علوم تربیتی، دانشکدهٔ علوم انسانی، دانشگاه خاتم، تهران، ایران؛
۳. دانشیار گروه سنجش و اندازه‌گیری، دانشکدهٔ روان‌شناسی و علوم‌تربیتی، دانشگاه علامه طباطبایی، تهران، ایران؛
۴. دکترای پرستاری، دانشیار، مرکز تحقیقات پرستاری دانشگاه علوم پزشکی گلستان، گرگان، ایران.
***آدرس نویسندهٔ مسئول:** دانشگاه آزاد اسلامی واحد علوم و تحقیقات تهران، دانشکده علوم انسانی، گروه مشاوره.

تاریخ دریافت: ۳۱اردیبهشت۱۳۹۷؛ **تاریخ پذیرش:** ۲۰خرداد۱۳۹۷

چکیده

زمینه و هدف: قتل از جنایت‌های بشری بسیار هولناک است. پژوهش‌های گذشته عوامل زمینه‌ساز روان‌شناختی و اجتماعی گوناگونی را در ارتکاب به قتل برشمرده‌اند؛ لذا پژوهش حاضر با هدف واکاوی واکنش‌های احساسی و هیجانی زنان متهم به قتل دربارهٔ ارتکاب به قتل انجام شد.

روش‌بررسی: روش این مطالعه کیفی و از نوع پدیدارشناسی بود. شرکت‌کنندگان در پژوهش شامل هفده زن متهم به قتل بودند که براساس نمونه‌گیری هدفمند، از بین زنان متهم به قتل در زندان زنان شهر اصفهان در سال ۱۳۹۵ انتخاب شدند. برای جمع‌آوری داده‌ها از روش مصاحبهٔ نیمه‌ساختاریافته استفاده شد که با موافقت شرکت‌کنندگان یادداشت و سپس تحلیل شدند. برای تجزیه‌وتحلیل اطلاعات به‌دست‌آمده از پژوهش، از تحلیل محتوای کیفی استفاده شد.

یافته‌ها: تجزیه‌وتحلیل داده‌ها به تولید هفت درون‌مایهٔ اصلی انجامید که شاملِ احساس ناراحتی، شوک، احساس وحشت، احساس خفگی و نداشتنِ آرامش، احساس عصبانیت و جنون، احساس پشیمانی و در نهایت احساس گیجی و سردرگمی بود.

نتیجه‌گیری: نتایج حاصل از این مطالعه نشان داد که بسیاری از آن‌ها پس از ارتکاب جرم، واکنش‌های احساسی و هیجانی همانند پشیمانی، ناراحتی و گیجی را داشته‌اند که این امر نشان می‌دهد این زنان در حین ارتکاب قتل، کنترل هیجان‌های منفی و خشم شدید خود را نداشته‌اند. این نتایج می‌تواند به مددکاران اجتماعی، روان‌شناسان، مشاوران، جرم‌شناسان و متخصصان پزشکی‌قانونی در آموزش و کار در این حیطه کمک کند.

کلیدواژه‌ها: جرم، زندان، زنان، قتل، پدیده‌شناسی، مطالعهٔ کیفی.

حق انتشار محفوظ است © ۱۳۹۵ ، مجله مطالعات ناتوانی. این یک مقاله با دسترسی آزاد است که تحت مجوز اختیار_غیرتجاری ۴/۰ بین‌المللی (https://creativecommons.org/licenses/by-nc/4.0/deed.fa) منتشر شده است که به شما اجازه می‌دهد که مواد منتشر شده در این مقاله را با شرط ارجاع مناسب به نسخهٔ اصلی، به‌طور غیرتجاری نسخه‌برداری و توزیع کنید.

[Downloaded from jdisabilstud.org on 2026-11-05]

[DOR: 20.1001.1.23222840.1398.9.0.55.7]

۱ مقدمه

از آنجایی که زنان عضو اصلی خانواده و نیمی از پیکر اجتماعند، به‌عنوان هستهٔ اصلی، نقشی اساسی در سلامت اعضای خانواده دارند و سلامت جامعه به‌شدت تحت‌تأثیر سلامت و شادابی آن‌هاست (۱،۲). قلب جامعه در سینهٔ خانواده می‌تپد؛ ازهمین‌رو صعود یا سقوط هر جامعه‌ای را باید به چگونگی جایگاه و منزلت اجتماعی زنان نسبت داد. گروهی از زنان به‌دلیل موقعیت اجتماعی، محیط زندگی خویش یا به‌دلیل نحوهٔ تربیت خانوادگی نامناسب در موقعیت‌هایی قرار می‌گیرند که خواسته یا ناخواسته مرتکب جرایم مربوط به مواد مخدر، تشکیل‌دادن خانه‌های فساد و داشتن روابط نامشروع، جرایم مالی و کلاهبرداری، دزدی، سرقت مسلحانه و معاونت در قتل و اعتیاد و در نهایت محکوم به زندان شده، دارای سابقهٔ محکومیت می‌شوند (۳). پژوهش‌ها آشکار ساخته‌اند که واکنش‌های هیجانی، کنترل‌نکردن احساسات و افکار منفی در زنان از دلایل ارتکاب قتل در آن‌هاست. گفتنی است این واکنش‌های هیجانی، ریشه در بی‌قیدوبندی‌های مذهبی، آشفتگی خانواده‌ها، احساس طردشدگی و عزت‌نفس پایین دارد (۳،۴).

همچنین، بررسی‌ها نشان داده‌اند که فشارهای اجتماعی و قوانین نابرابر برای زنان تا چه اندازه در روی‌آوردن آنان به بهره‌گیری از ابزار خشونت از جمله قتل تأثیرگذار بوده است (۵). همچنین در بروز رفتارهای بزهکارانهٔ مجرمان، علل هیجانی، خانوادگی و روان‌شناختی متعددی درگیر است؛ مثلاً احساس بی‌علاقگی به زندگی، خودپندارهٔ ضعیف، ساختار ضعیف قدرت در خانواده و نظارت‌های اندک یا عدم نظارت والدین (۶)، رابطهٔ ولی‌فرزندی ضعیف و بی‌کفایتی والدین در تربیت فرزندان (۷).

بررسی ادبیات پژوهشی زندگی زنان مجرم با انواع جرائم از جمله قتل و سرقت و جرائم منکراتی نشان می‌دهد که بسیاری از آن‌ها تجربهٔ زیستن در خانواده‌های نابسامان، تجربهٔ خشونت‌های فیزیکی و جنسی در دوران کودکی، ازدواج‌های زودرس و اجباری، سابقهٔ درگیری در روابط نامشروع، مصرف موادمخدر و الکل (۸،۱۲)، زندگی نامطلوب و تن‌فروشی و رفتارهای بهداشتی و سلامتی نامناسب و سوءتغذیه (۱۳) را دارند. برداشت‌های متفاوت زنان زندانی و مجرم در حین ارتکاب جرایم ممکن است مهم باشد. قتل تجربه‌ای است منحصربه‌فرد و پژوهش‌های پیشین بیشتر به علل ارتکاب قتل در زنان پرداخته‌اند (۸،۱۴) و به تجربه‌ها و واکنش‌های عاطفی و هیجانی آن‌ها کمتر توجه شده است.

بررسی عمیق واکنش‌های احساسی و هیجانی زنان قاتل دربارهٔ ارتکاب قتل، نیازمند بررسی دقیق واکنش‌ها، تجربه‌ها و احساسات پیرامون آن واقعه است. برای بررسی دقیق واکنش‌های روان‌شناختی و هیجانی دربارهٔ یک پدیده، کاربرد روش پدیدارشناسی ضروری به نظر می‌رسد (۱۵). این روش فرصت بررسی تجربهٔ زیسته را می‌دهد؛ یعنی رخدادها یا رویدادهایی که فرد تجربه کرده است؛ چون این تجربه بسیار تأثیرگذار و بی‌همتاست که فقط خود او از آن تجربه می‌تواند سخن بگوید (۱۵،۱۶). غالب زنانی که دست به ارتکاب قتل عمد می‌زنند، نقش مادری هم دارند و ارتکاب قتل آسیب‌های اجتماعی جدی‌ای به شرافت و آبروی خانواده‌های آن‌ها و فرزندان آن‌ها وارد می‌سازد. این درحالی‌است که زندگی همچنان برای بازماندگان آن‌ها در زیر سایهٔ شرمساری ادامه دارد (۹). بررسی‌ها نشان داده که فرزندان چنین زنانی به احتمال بیشتری دست به خشونت‌های گوناگون می‌زنند که شاید بخشی از آن‌ها در واکنش احساسی و هیجانی به جرمی بوده که آن‌ها در کودکی نقشی در ارتکاب آن نداشته‌اند (۱۰).

مطالعات و بررسی‌های عمیقی در زمینهٔ واکنش‌های احساسی و عاطفی زنان متهم به قتل دربارهٔ پدیدهٔ قتل در کشور انجام نشده است. همچنین دربارهٔ تجربهٔ شخصی و بی‌همتایی که یک زن ایرانی متهم به قتل تجربه کرده است و تجربه می‌کند، اطلاعات بسیار اندکی در اختیار است. ازاین‌رو هدف از انجام‌دادن این پژوهش، با توجه به کمبود اطلاعات در این زمینه، بررسی علل و انگیزه‌ها و نگرش‌های زنان قاتل به این مفهوم، یعنی قتل است. همچنین، بررسی این پدیده با رویکردی پدیدارشناسانه برای جست‌وجو و واکاوی عمیق معنا و تجارب زندهٔ شخصی و ارائهٔ راهکارهای منتج از این تجارب زنده به برنامه‌ریزان و مسئولان پیشگیری از جرم در کشور، پژوهشگران را بر آن ساخت تا با روش کیفی به واکاوی واکنش‌های احساسی و عاطفی زنان متهم به قتل بپردازند.

۲ روش بررسی

مطالعهٔ حاضر پژوهشی کیفی، با رویکرد پدیدارشناسی است که هدف آن واکاوی واکنش‌های احساسی و هیجانی زنان متهم به قتل دربارهٔ ارتکاب قتل در شهر اصفهان بود. با توجه به اینکه ارتکاب جرایم در زنان، پدیدهٔ بسیار پیچیده‌ای است و ریشه در نوع زندگی و تجارب روانی، واکنش‌های احساسی و هیجانی، اجتماعی و خانوادگی آن‌ها دارد، کسب اطلاعات عمیق و غنی از طریق شرکت‌کنندگان در پژوهش حائز اهمیت است (۶). زنان متهم به قتلِ درجهٔ یک زنانی هستند که بر اساس شواهد و قانون دست به قتل زده‌اند (۱۰) و تمایل به شرکت در پژوهش را نیز داشتند و این مورد از ویژگی‌هایی بود که در انتخاب واحدهای پژوهش نقش داشت. نمونه‌گیری به روش مبتنی‌بر هدف صورت گرفت و تا زمان اشباع داده‌ها ادامه یافت. هفده شرکت‌کننده در ردهٔ سنی ۱۵ تا ۴۵ سال از میان زندانیان زنِ شهر اصفهان انتخاب شدند. محیط پژوهش، بندهای زنان در زندان‌های شهر اصفهان در سال ۱۳۹۵ انتخاب شد. جامعهٔ پژوهش نیز زنان متهم به قتل در بند زنان (نسوان) شهر اصفهان بودند.

پژوهشگران، پس از تصویب موضوع موردمطالعه در شورای پژوهشی دانشگاه، از دانشگاه آزاد اسلامی واحد علوم تحقیقات تهران مجوز ورود به زندان را گرفتند. پس از اخذ مجوز ورود به زندان، هنگامی که با مجوز رسمی مبنی بر تصویب‌شدن موضوع موردمطالعه به‌عنوان طرح پژوهشی به زندان (بند نسوان) مراجعه کردند، با کمک مشاور زندان، اتاق ایشان را برای انجام‌دادن مصاحبه‌ها در اختیار پژوهشگران قرار دادند. قبل از انجام‌دادن مصاحبه‌ها، دربارهٔ اهمیت و هدفِ پژوهش به شرکت‌کنندگان توضیح داده شد و پس از جلب اطمینان و اعتماد آنان و رعایت نکات اخلاقی در پژوهش، مصاحبهٔ نیمه‌ساختاریافته در محیطی آرام و خصوصی انجام شد. مصاحبهٔ نیمه‌ساختاریافته، مصاحبه‌ای باز است که در آن به مصاحبه‌کننده اجازهٔ پرداختن به

[Downloaded from jdisabilstud.org on 2026-11-05]

[DOR: 20.1001.1.23222840.1398.9.0.55.7]

ایده‌های نو داده می‌شود و در طول مصاحبه به مصاحبه‌شونده فرصت می‌دهد دربارهٔ مسئله یا مشکلش بیشتر شرح بدهد. در جریان مصاحبه پس از اشباع و برگزاری ۲۴ جلسه مصاحبه، یادداشت‌ها نوشته شد. هر مصاحبه ۴۰ تا ۶۰ دقیقه به طول انجامید که در کل ۱۰۲۰ دقیقه شد. به‌دلایل حفاظتی، پژوهشگر مجوز ضبط مصاحبه را به دست نیاورد. به همین دلیل عین متن مصاحبه نوشته شد. روش جمع‌آوری اطلاعات پنج ماه به طول انجامید. مصاحبه توسط یک نفر، یعنی پژوهشگر با مدرک کارشناسی‌ارشد مشاوره و آشنا به مصاحبهٔ نیمه‌ساختاریافته، اجرا گردید. همچنین، در تمام طول مصاحبه، مشاور زندان در جلسات حضور داشت. سپس مصاحبه‌ها چندین بار خوانده شد و برای تجزیه‌وتحلیل داده‌ها از محتوای کیفی استفاده شد. تحلیل محتوای کیفی به‌منظور تفسیر ذهنی محتوای داده‌های متنی به‌کار می‌رود و کدها و درون‌مایه‌ها از طریق یک طبقه‌بندی نظام‌مند شناسایی می‌شوند (۱۷-۱۹).

در ابتدای هر مصاحبه، جنسیت، تأهل، سن، تحصیلات، شغل، مدت‌زمان زندانی، اتهامات، نسبت با مقتول، چگونگی قتل و دیگر اطلاعات مهم مربوط به او، همچون سابقهٔ اعتیاد و طلاق، در کادر ۱ درج شده است. در متن مصاحبه، حالت‌های احساسی در طرز بیان، چهره و رفتار مصاحبه‌شونده توضیح داده شده‌اند.

پژوهشگر در مصاحبهٔ باز و نیمه‌ساختاریافته از پیش فهرستی از پرسش‌ها تهیه کرده که راهنمای مصاحبه باشد. با این حال، همهٔ پرسش‌ها از قبل مشخص نیستند و روند مصاحبه تا حدی متکی به سؤالاتی است که در تعامل مصاحبه‌کننده و مصاحبه‌شونده پیش می‌آید. سؤالاتی که در حین مصاحبه مطرح شد، عبارت است از: تجربه و احساسات خود را قبل از ارتکاب قتل توصیف کنید؟ در حین ارتکاب قتل چه هیجانی داشتید؟ پس از اینکه قتل انجام شد، چه احساسی داشتید؟

به‌منظور تأییدپذیری داده‌ها و اعتبار مطالعه، به معیارهای اعتبارپذیری[1] و اعتمادپذیری توجه و از آن‌ها استفاده شد. با تأکید بر انتخاب بستر مناسب، هم‌سوسازی[2] داده‌های حاصل از نتایج مصاحبه، تحقیقات انجام‌شده در حوزهٔ عوامل روان‌شناختی و خانوادگی، زمینه‌سازی قتل و نظرات مشارکت‌کنندگان و همچنین مشارکت و تعامل نزدیک و مستمر و درگیرکردن مشارکت‌کنندگان در امر تفسیر، مراجعهٔ مجدد به آنان و نیز مشخص‌کردن هرچه واضح‌تر مراحل و چگونگی فرایندها به‌منظور سهولت در بررسی و درک آن توسط دیگران به این امر مهم پرداخته شد تا از اعتبار و صحت مطالعه، هرچه بیشتر اطمینان حاصل شود (۲۱ـ۱۸).

برای تجزیه‌وتحلیل داده‌ها در این مطالعه، از روش تجزیه‌وتحلیل محتوای هفت‌مرحله‌ای کلایزی استفاده شد. مراحل در کادر ۱ نمایش داده شده است.

کادر ۱. روش تجزیه‌وتحلیل داده‌ها در این مطالعه، روش تجزیه‌وتحلیل محتوای هفت‌مرحله‌ای کلایزی

۱. ابتدا خواندن همهٔ توصیفات شرکت‌کنندگان به‌منظور هم‌احساس‌شدن با آن‌ها
۲. استخراج عبارات مهم بر اساس پروتکل‌ها
۳. معانی و مفاهیم مطرح‌شده و تنظیم مفاهیم فرموله‌شده
۴. قراردادن مفاهیم تنظیم‌شده درون دسته‌ها یا مقوله‌بندی‌های موضوعی سازمان‌دهی
۵. ارائهٔ توصیفی جامع از پدیدهٔ تحت مطالعه
۶. توصیف ساختار اساسی یا بنیادین از پدیده
۷. بازگرداندن نتایج به شرکت‌کنندگان و پرسیدن سؤال و نظرات آنان، پیرامون یافته‌های مستخرج‌شده از پژوهش

اقتباس از: Cloaizzi (1978a& 1978b) & Abu Shosha(2012)(20-22)

برای تفسیر مضمون‌ها، به این صورت عمل شد که چند بار متن خوانده شده و جملات و واحدهای معناداری که به نظر پژوهشگران توصیف‌کنندهٔ پدیدهٔ موردمطالعه بود، جدا گردیدند. این روش به تفکیک‌کردن ۸۷ عبارت، جمله و پاراگراف‌های مضمونی از بیانات گفته‌شده از سوی شرکت‌کنندگان منجر شد و سپس، با توجه به وجوه اشتراکات آن‌ها با یکدیگر در قالب مضمون‌ها و خرده‌مضمون‌ها، سازمان‌دهی انجام گرفت. در نهایت، با بازخوانی مجدد بیانات یا اظهارنظرهای شرکت‌کنندگان در هر جلسه و تأمل عمیق پژوهشگران در مقوله‌ها، اظهارنظرهای آن‌ها به هفت درون‌مایهٔ اصلی تقسیم شد که عبارت است از: ناراحتی، شوک، ترس و وحشت، خفه‌شدن و نداشتن آرامش، جنون و عصبانیت، پشیمانی و گیجی و سردرگمی.

برای رعایت ملاحظات اخلاقی در پژوهش موارد زیر انجام گردید: زمان مصاحبه بنا به تحمل مصاحبه‌شونده تنظیم شد؛ شرکت در مطالعه، شرکت‌کنندگان را در معرض هیچ‌گونه آسیب جسمی یا روانی قرار نداد؛ تمامی داده‌ها، نوارهای صوتی، دست‌نوشته‌ها و یادداشت‌های عرصه، به‌جای اسم شرکت‌کننده با کد عددی مشخص شدند و تنها جایی که نام شرکت‌کنندگان درج شد، فرم‌های رضایت آگاهانه بودند که آن هم صرفاً دردسترس محقق قرار داشت. رضایت‌نامهٔ آگاهانهٔ کتبی از تمام شرکت‌کنندگان اخذ گردید.

یکی از مشکلات اصلی اجرای طرح، ضبط مصاحبه‌ها و اجرای آن‌ها بود که به‌دلیل مشکلات حفاظتی زندان‌ها این امر میسر نبود. برای همین سعی شد که یادداشت‌برداری‌های دقیقی صورت بگیرد. دوم آنکه، در تمام جلسات مصاحبه، مددکار اجتماعی یا یک نفر از پرسنل زندان حضور داشتند و به مصاحبه‌کنندگان اطمینان داده شد این یادداشت‌ها صرفاً برای پژوهش است و استفادهٔ دیگری، مثلاً قانونی و حقوقی، علیه آن‌ها نخواهد شد.

[1]. Credibility

[2]. Triangulation

[Downloaded from jdisabilstud.org on 2026-11-05]

[DOR: 20.1001.1.23222840.1398.9.0.55.7]

۳ یافته‌ها

زنان شرکت‌کننده در پژوهش در ردهٔ سنی ۱۵ تا ۴۵ساله و دارای میانگین سنی ۳۴ سال و انحراف معیار ۶/۵۲ و فارسی‌زبان بودند. آن‌ها در حاشیهٔ شهر اصفهان زندگی می‌کردند. سایر مشخصات جمعیت‌شناختی شرکت‌کنندگان در جدول ۱ نمایش داده شده است.

جدول ۱. توزیع ویژگی‌های جمعیت‌شناختی شرکت‌کنندگان در پژوهش، با توجه به سن، تحصیلات، وضعیت تأهل، آلت قتاله، نسبت با مقتول و نوع حکم

ویژگی‌های شرکت‌کنندگان		تعداد	درصد
سن	۱۵ تا ۲۵	۵	۲۹/۴
	۲۵ تا ۳۵	۹	۵۳
	۳۵ تا ۴۵	۳	۱۷/۶
تحصیلات	بی‌سواد	۲	۱۱/۸
	ابتدایی	۳	۱۷/۶
	راهنمایی	۲	۱۱/۸
	دیپلم	۸	۴۷
	فوق‌دیپلم و لیسانس	۲	۱۱/۸
وضعیت تأهل	مجرد	۳	۱۷/۶
	متأهل	۳	۱۷/۶
	بیوه	۱۰	۵۸/۸
	مطلقه	۱	۶
آلت قتاله	سم	۳	۱۷/۶
	دارو	۱	۶
	آتش‌سوزی	۳	۱۷/۶
	مواد	۲	۱۱/۸
	اسلحه	۵	۲۹
	گازگرفتگی	۱	۶
	خفگی	۱	۶
	سیانور	۱	۶
نسبت با مقتول	همسر	۱۰	۵۸/۵
	غریبه	۴	۲۳/۵
	همسر دوست	۱	۶
	نوه‌خاله	۱	۶
	بچهٔ برادرشوهر	۱	۶
نوع حکم	قصاص	۴	۲۳/۵
	بلاتکلیف	۱۳	۷۶/۵

تجزیه‌وتحلیل داده‌ها به تولید هفت درون‌مایهٔ اصلی انجامید که شاملِ احساس ناراحتی، شوک، احساس وحشت، احساس خفگی و نداشتن آرامش، احساس عصبانیت و جنون، احساس پشیمانی و احساس گیجی و سردرگمی بود. ارتکاب قتل در برخی از شرکت‌کنندگان بسیار آنی و بدون برنامه‌ریزی قبلی بوده و در دستهٔ دیگر، پس از دعواهای شدید با شوهر یا خانوادهٔ شوهر بوده است و برای گروهی نیز قتل به‌دلیل کدورت، دشمنی، خشم شدید و با برنامه‌ریزی قبلی بوده است.

ـ احساس ناراحتی: مشارکت‌کنندگان در طول مصاحبه گزارش دادند بعد از ارتکاب قتل احساس ناراحتی عمیقی داشتند. یکی دیگر از زنانی که ناراحتی را تجربه کرده بود، می‌گوید: «شوهرم با سم به قتل رسید (شانه بالا انداخت و بی‌توجه بود)، من به جرم قتل اینجام. ما با هم خصومتی نداشتیم؛ اما اون با سم مسموم شد و مرد؛ یعنی من کشتمش. البته نمی‌خواستم بمیره، عصبانی بودم. برام حکم قصاص بریدند. بعد از اینکه فهمیدم مرده، ناراحت شدم و گریه کردم. این تجربه، تجربهٔ تلخی بود، بدترین تجربه‌ای که اتفاق افتاد. اگه به گذشته برگردم، نمی‌ذارم همچین اتفاقی بیفته» [کد_۱۲].

احساس ناراحتی یکی از واکنش‌های عاطفی و احساسی شایعی بود که به زنانی که مرتکب قتل شده بودند، دست داده بود. بیشتر آن‌ها پس از ارتکاب قتل خیلی دچار ناراحتی بودند.

ـ شوک: شوک یکی از تجاربی است که در حین قتل و بعد از آن به

[Downloaded from jdisabilstud.org on 2026-11-05]

[DOR: 20.1001.1.23222840.1398.9.0.55.7]

مشارکت‌کنندگان دست داده است. یکی از زنان می‌گوید: «من به جرم معاونت در قتل اینجام. من و همسرم وقتی برای کاری بیرون از خونه رفتیم، همسرم با یه غریبه درگیر شد و با هم دعوا کردن. بعد همسرم با چاقو به او زد (اشک در چشمانش حلقه بست)، منم اونجا بودم. ما اصلاً اون رو نمی‌شناختیم. حالا به من گفتن تو هم تو این قتل دست داشتی؛ درصورتی‌که من اصلاً اطلاع نداشتم این‌طوری می‌شه. من اصلاً فکر نمی‌کردم این اتفاق بیفته. وقتی این صحنه رو دیدم و بعد از اون دچار شوک شده بودم، استرس زیادی به من وارد شده بود و خیلی زیاد ترسیده بودم. این تجربه با تجربه‌هایی که تو زندگی‌م داشتم، خیلی متفاوت بود؛ چون من چیزهای زیادی تو زندگی‌م بابت این تجربه از دست دادم (بغض و گریه)، گزاف سنگینی در برابر زندگی‌م، جوونی‌م، کارم. من اگر به موقعیت قبلی برگردم، نمی‌ذارم هیچ‌وقت دعوایی بین همسرم و یه نفر دیگه اتفاق بیفته».

ـ احساس وحشت: برخی از احساسات زنان مشارکت‌کننده در پژوهش به‌عنوان احساس وحشت نام‌گذاری شد. این زنان وضعیتی را تجربه کرده بودند که به احساساتی نظیر ترس و وحشت منجر شده بود. بخشی از نمونهٔ صحبت یک مشارکت‌کننده به شرح زیر است: «من رو به جرم قتل غیرعمد گرفتن. یه روز من داشتم از مکان خلوتی رد می‌شدم که دیدم روی پل هوایی دو نفر به یه پسری چاقو زدن و فرار کردن (دستانش را روی میز گذاشت و به چشمان من نگاه کرد). من سریع به کلانتری خبر دادم؛ اما اونا من رو بازداشت کردن؛ چون فکر می‌کنن من اون پسر رو کشتم؛ درصورتی‌که فقط من دیدم و به کلانتری گزارش دادم، همین. من وقتی این صحنه رو دیدم، ترسیدم؛ چون در یک مکان عمومی مشاهده کرده بودم این اتفاق رو. بعد از اینکه اونا فرار کردن، خیلی ترسیدم. به خاطر همین به کلانتری گزارش دادم. من فکر می‌کنم این تجربه با تجربه‌های دیگه‌ای که تو زندگی‌م داشتم فرق می‌کنه؛ چون این تجربه رو دیگه نمی‌شه جبران کرد. من هیچ‌وقت فکر نمی‌کردم این اتفاق جلوی چشمای من بیفته».

ـ احساس خفگی و آرامش‌نداشتن: یکی از احساسات تجربه‌شده توسط مشارکت‌کنندگان در حین قتل و بعد از آن حس خفگی و آرامش‌نداشتن بود. یکی از زنان می‌گوید: «من و همسرم با هم سر موضوعاتی اختلاف داشتیم. گاهی با هم دعوا می‌کردیم (دست خود را زیر چانه قرار داد و به میز خیره شد)، یه بار دعوامون بالا گرفت و درگیر شدیم. او به من حمله کرد و منم با چاقو بهش حمله کردم و متأسفانه کشته شد. من مست بودم و مشروب خورده بودم. وقتی با هم درگیر شدیم، خیلی عصبانی شدم. فکر نمی‌کردم کار به اینجا برسه. وقتی فهمیدم مرده، حس خفه‌شدن داشتم، حس نداشتنِ آرامش. این تجربه با تجاربی که تو زندگی‌م داشتم، خیلی زیاد فرق داشت. تجربهٔ کشته‌شدن یه نفر دیگه اصلاً قابل‌مقایسه با تجارب دیگه نیست. من اگه به موقعیت قبلی برگردم، این کار رو انجام نمی‌دم. من بیماری اعصاب و روان دارم و از دارو استفاده می‌کنم». بر اساس نظر برخی از شرکت‌کنندگان، اختلافات شدید با همسر و مشکلات حل‌ناشده در تصمیم آن‌ها به قتل شوهر نقش داشته است.

ـ احساس عصبانیت و جنون: احساس عصبانیت و جنون، از جمله احساساتی بود که یک زن دیگر آن‌ها را حس کرده بود. او می‌گوید: «من و شوهرم با هم دعوا می‌کردیم (با شک و خیره نگاه می‌کرد)، رابطه‌مون خوب بود؛ ولی نه اون‌جوری که می‌خواستم. اون همیشه من رو اذیت می‌کرد و آزار می‌داد. من فکر می‌کنم دوستم باعث شد من قتل کنم. وقتی خیلی دعوامون با شوهرم بالا گرفت و شروع کرد به اذیت من، منم عصبانی شدم و با اسلحه کشتمش. الانم حکم قصاص برام اومده. من قبل از اینکه دست به قتل بزنم، عصبانی بودم و نمی‌تونستم خودم رو کنترل کنم. در حین انجام قتل می‌ترسیدم، حس جنون داشتم و خیلی عصبانی بودم. بعد از قتل هم سردرگم بودم. این تجربهٔ خیلی بد زندگی‌م بود؛ این‌قدر بد که نمی‌شه مقایسه‌ش کرد با تجربه‌هایی که تو زندگی‌م داشتم. قتل با جون آدم بازی می‌کنه. می‌فهمی؟ من اگه یه بار دیگه این موقعیت برام پیش بیاد، اصلاً کسی رو نمی‌کشم. دوستام یکی از کسایی بودند که باعث این کار شدن».

ـ احساس پشیمانی: برخی از مشارکت‌کنندگان اظهار داشتند که بعد از ارتکاب قتل، پشیمان شدند. او می‌گوید: «من رو به جرم قتل عمد گرفتن. بابا و مامانم هر دو معتاد بودن. خیلی تلاش کردم که ترک کنن؛ حتی یه بارم با این سن کمم ترکشون دادم؛ اما دوباره شروع کردن. من یه دختر کم‌سن‌وسال بودم، دیگه نمی‌دونستم چه‌کار باید براشون انجام بدم. مامان و بابام همیشه من رو کتک می‌زدن. من کار می‌کردم و پول موادشون رو جور می‌کردم تا کمتر من رو اذیت کنن. من خیلی تو اون خونه اذیت شدم. مامانم می‌اومد پیش من گریه می‌کرد که بابات من رو اذیت می‌کنه تو باهاش حرف بزن، بعد وقتی من به بابام می‌گفتم چرا مامان رو اذیت می‌کنی و باهاش دعوا می‌کردم، مامانم می‌اومد جلو و طرف بابام رو می‌گرفت، بعد دوتایی‌شون من رو کتک می‌زدن. اون خونه برام مثل زندان بود. اینجام زندانه؛ ولی بازم بهتر از خونه‌مونه. یه دوست داشتم که الانم با هم تو زندانیم، بهم گفت بیا از خونه فرار کنیم. من واقعاً خسته شده بودم. به حرفش گوش کردم. وقتی می‌خواستم از خونه فرار کنم، نوه‌خالهٔ بابام مانع شد. ما با هم تا به حال دعوا نکرده بودیم؛ اما با هم درگیر شدیم و من عصبانی شدم و با اسلحه بهش شلیک کردم. دیگه نمی‌تونستم تو اون خونه بمونم. مامان و بابام خیلی اذیتم می‌کردن. به‌خاطر قتل و خریدوفروش و حمل غیرمجاز اسلحه اینجام. قبل از اینکه دست به قتل بزنم، فقط یه چیزی تو ذهنم بود و یه تصمیم داشتم، خلاصی از خونه‌ای که تو اون زندگی می‌کردم. فکر نمی‌کردم کسی مانع من بشه؛ اما وقتی نوه‌خالهٔ بابام مانع شد، مجبور به این کار شدم؛ چون می‌خواستم از اون خونه فرار کنم. بعد از قتل پشیمون شدم. این تجربه با تجربه‌های دیگهٔ زندگی‌م فرق داشت؛ حتی با زندگی با مامان و بابای معتاد. من عذاب زیادی رو دارم تحمل می‌کنم. این تجربهٔ خیلی متفاوتیه. اگه به موقعیت قبلی برگردم، نمی‌ذارم قتلی اتفاق بیفته. دوستم یکی از عواملی بود که باعث شد من این‌کار رو بکنم».

ـ احساس گیجی و سردرگمی: مشارکت‌کنندگان در طول مصاحبه گزارش دادند زمانی که قتل صورت گرفته و حتی بعد از آن سردرگم و گیج بودند. یکی از زنان گفت: «من پسر برادرشوهرم رو خیلی دوست داشتم. چهار سالش بود. به من خیلی وابسته بود و پیش من زیاد می‌اومد می‌موند. من امانت‌دار خوبی بودم، شک ندارم بابت این قضیه. به من اطلاع دادن که این بچه فوت کرده (ناباورانه و با بغض ادامه

[Downloaded from jdisabilstud.org on 2026-11-05]

[DOR: 20.1001.1.23222840.1398.9.0.55.7]

داد)، اونم به‌دلیل اینکه داروی اشتباهی بهش دادن. انداختن تقصیر من، گفتن من بهش دادم. درصورتی‌که من بهش نداده بودم. چون پیش من می‌اومد این رو گفتن. من از این قضیه اطلاعی نداشتم. آخه چه انگیزه‌ای می‌تونستم داشته باشم بابت کشتن یه بچهٔ معصوم چهارساله؟ آخه من با این بچه مشکلی نداشتم، من خیلی دوسش داشتم. اونم من رو خیلی دوست داشت. بعد از اینکه فهمیدم مرده، گیج و سردرگم شدم و خیلی ناراحت شدم. این تجربه خیلی با تجربه‌های دیگهٔ زندگی‌م فرق داره. اصلاً شما نمی‌تونی فکرش رو هم بکنی. من تجربهٔ بدی رو طی کردم مثل نگاه‌های بد مردم، زیر سؤال رفتن شخصیتم و ترک بچه‌هام. اگه به گذشته برگردم، نمی‌ذارم همچین اتفاقی بیفته». آنچه از نتایج به دست آمد، روشن می‌سازد که این زنان اختلافات عمیقشان با شوهران و خانوادهٔ شوهر و مشکلات روان‌شناختی، مسائل و مشکلات خانواده و اعتیاد والدین را از عوامل زمینه‌ساز در ارتکاب قتل می‌دانند؛ هرچند که غالباً در زمان قتل و بعد از آن بسیار گیج و سردرگم‌اند.

جدول ۲. مضامین یا درون‌مایه‌های اصلی واکنش‌های احساسی و هیجانی زنان متهم به قتل

کد شرکت‌کنندگان	مضامین یا درون‌مایه‌های اصلی
۱۲/۱	احساس ناراحتی
۱۶/۹/۶/۲	شوک
۱۰/۸/۳	احساس وحشت
۱۴/۴	احساس خفگی و نداشتن آرامش
۶/۵	جنون و عصبانیت
۱۲/۷	پشیمانی
۱۷/۱۵/۱۳/۱۱	گیجی و سردرگمی

۴ بحث

در این مطالعهٔ پدیدارشناسی، احساسات و هیجان‌های زنان متهم به قتل دربارهٔ پدیدهٔ قتل صورت گرفت و نتایج نشان داد که هفت عامل مؤثر، همانندِ احساس ناراحتی، شوک، احساس وحشت، احساس خفگی و نداشتنِ آرامش، احساس عصبانیت و جنون، احساس پشیمانی و در نهایت احساس گیجی و سردرگمی از واکنش‌های احساسی و هیجانی دربارهٔ پدیدهٔ قتل در این زنان است. گروهی از زنان شرکت‌کننده در پژوهش، به‌علت موقعیت اجتماعی، محیط زندگی خویش یا به‌علت نحوهٔ تربیت خانوادگی نامناسب در موقعیت‌هایی قرار گرفته بودند که باعث شده خواسته یا ناخواسته دست به جرم بزنند. ارتکاب قتل ممکن است با تصمیم قبلی یا تحت‌تأثیر عوامل تحریک‌کنندهٔ بیرونی و درونی، مثل مصرف مواد یا کنترل‌نکردن خشم، بدون مقدمه انجام گیرد. در پژوهش مقصودلو و همکاران در بررسی علل ارتکاب قتل در زنان قاتل به این نتیجه دست یافتند که عواملی همچون، بی‌علاقگی به همسر، ازدواج‌های تحمیلی، ناتوانی در امر طلاق، پرورش‌یافتن در خانواده‌های نابسامان، فقر و حاشیه‌نشینی از علل جرم است (۹).

طبق نتایجی که پژوهشگر از مصاحبه با این زنان به دست آورد، مشخص شد زنانی که قبل از وقوع قتل دعوا و درگیری داشتند، ترسیده بودند و احساس سردرگمی و گیجی می‌کردند و همچنین عصبانی بودند. اگر به‌طور منطقی نگریسته شود، می‌توان گفت که این زنان قبل از وقوع قتل دچار نوعی تنش شده بودند. زنانی که به قتل فکر کرده بودند و درصدد انجام‌دادن آن بودند، قبل از ارتکاب قتل، احساس کدورت، تنفر و خشم از قربانی داشتند. آن‌ها به‌لحاظ ذهنی، درگیری ذهنی با مقتول داشتند و راه‌های ازبین‌بردن مقتول را بررسی می‌کردند. این زنان به هر دلیلی که بود، خواهان انتقام از مقتول بودند. قبل از وقوع قتل، ترس بر آن‌ها غلبه یافته بود. آن‌ها قبل از وقوع قتل احساس سردرگمی و گیجی می‌کردند. این زنان همچنین عصبانی بودند. زنانی که احتمال وقوع قتل را نمی‌دادند، فاقد احساس بودند و زنانی که در مقابل عمل انجام‌شده قرار گرفته بودند، دچار ترس و وحشت شده بودند، ناراحتی بر آن‌ها غلبه کرده بود، دچار شوک شده بودند و همچنین عصبانی بودند. این زنان وقتی در عمل انجام‌شده قرار گرفتند، ترس و وحشت بر آن‌ها غلبه یافته بود. در حین قتل آن‌ها ناراحت بودند. این زنان حین انجام‌دادن قتل دچار شوک شده بودند؛ به‌حدی که جریان خون در مغز آن‌ها کم شده بود و نمی‌دانستند دست به چه عملی می‌زنند. خشم کنترل‌نشده و ناتوانی در مدیریت رفتار یکی از علل اصلی ارتکاب قتل بود. آن‌ها نتوانستند خودشان را کنترل کنند و دست به قتل زدند. آن‌ها از اینکه مرتکب قتل شدند، ناراحت بودند، دچار شوک شده بودند، ترس و وحشت بر آن‌ها غلبه کرده بود، حس خفه‌شدن و بی‌قراری داشتند، دچار جنون و عصبانیت شده بودند، پشیمان و گیج و سردرگم بودند. این زنان به‌علت عملی که انجام داده بودند، ناراحت بودند و از درون رنج می‌بردند. ناراحت بودند از اینکه شخصی را به قتل رسانده‌اند. از اینکه دست به قتل زده بودند، دچار شوک شده بودند. آن‌ها بعد از ارتکاب قتل، دچار یک حالت هیجانی ناشی از یک احساس ناامنی شده بودند. آن‌ها ترسیده بودند و دچار وحشت شده بودند. دچار ترسی ناگهانی شده بودند که ظرف چند دقیقه بر آن‌ها چیره شده بود. از اینکه کسی را به قتل رسانده‌اند و عواقبی که سرنوشت آن‌ها را قرار است تغییر دهد، دچار ترس و وحشت شده بودند. زنان متهم به قتل بعد از ارتکاب قتل، تجربهٔ یک احساس ناراحت‌کننده را داشتند و حس خفه‌شدن و نداشتن آرامش ناشی از عملی که مرتکب شدند. آن‌ها بعد از این عمل، در وضعیت روانی غیرطبیعی به سر می‌بردند. این زنان به‌دلیل اینکه خشم خود را نتوانستند کنترل کنند و این باعث قتل یک نفر دیگر شده است، عصبانی بودند. زنان متهم به قتل، از اینکه دست به قتل زدند، احساسی توأم با یاس، ناامیدی و نارضایتی داشتند و احساس ندامت از عملی که انجام دادند. آن‌ها

[Downloaded from jdisabilstud.org on 2026-11-05]

[DOR: 20.1001.1.23222840.1398.9.0.55.7]

همیشه به گذشتهٔ خود افسوس می‌خوردند و حسرت موقعیت‌هایی را می‌خوردند که می‌توانستند طور دیگری رفتار کنند. زنانی که قتلی را مرتکب شدند، متوجهٔ عمل خود نشدند و بعد از آن کلافه، حیران و آشفته بودند.

غالب پژوهش‌های انجام‌شده دربارهٔ ارتکاب قتل در زنان، بیشتر به علل روان‌شناختی و خانوادگی یا اجتماعی آن‌ها پرداخته و به واکنش‌های هیجانی آن‌ها اشاره‌ای نشده است؛ اما نتایج این پژوهش‌ها نشان می‌دهد که ارتکاب قتل را از دو بعد خانوادگی‌اجتماعی و فردی نگریسته‌اند. زندگی در خانواده‌های پرجمعیت، کوچ‌نشینی از مناطق روستایی به حاشیه‌های شهرهای بزرگ و کلان‌شهرها، رشدیافتگی در خانواده‌هایی که ارزش‌های مذهبی، اخلاقی و انسانی ضعیف و دل‌بستگی اندکی به خدا دارند (۲۶ـ۱۳)، از علل خانوادگی و اجتماعی بروز قتل بود و همچنین، از عوامل فردی می‌توان تحصیلات اندک، سابقهٔ مصرف مواد، بی‌وفایی همسر، خشونت‌های خانگی و مشکلات اقتصادی، مشاغل کاذب، سرقت و عدم موافقت برای طلاق را نام برد (۹،۱۴).

در به‌ثمررسیدن و انجام‌دادن این مطالعه، پژوهشگران با محدودیت‌هایی مواجه بوده‌اند؛ از جمله ارائه‌نکردن مجوز برای ضبط مصاحبه‌ها که امر بازخوانی مجدد متن و پیاده‌سازی آن‌ها را با مشکل مواجه می‌ساخت. لزوم آگاه‌سازی زنان از نحوهٔ کنترل عواطف منفی، تصمیم‌گیری‌های آنی و تنظیم هیجان‌ها می‌تواند از بروز قتل در آن‌ها پیشگیری کند. گفتنی است احساسات و عواطف زنان متهم به قتل در حین ارتکاب قتل با احساس پشیمانی و نگرانی همراه بود و این امر نشانگر آن است که تصمیم‌گیری‌های آنی و احساسی، کنترل‌نکردن هیجان‌های منفی و ناآگاهی از پیامدهای احساسی رفتار و عملشان، باعث ارتکاب جرم شده است.

۵ نتیجه‌گیری

در طی انجام این پژوهش آشکار شد که زنان متهم به قتل در جامعهٔ ایرانی واکنش‌هایی هیجانی و احساسی، نظیر احساس ناراحتی، شوک، وحشت، احساس خفگی و نداشتن آرامش، احساس عصبانیت و جنون، احساس پشیمانی و در نهایت احساس گیجی و سردرگمی را تجربه کرده‌اند. برگزاری سمینارها و کارگاه‌هایی در زندان به بهبود وضعیت روان‌شناختی و هیجانی زنان متهم به قتل کمک می‌کند. همچنین، با بررسی پدیدارشناسانه و عمیق واکنش‌های احساسی و هیجانی پیرامون قتل، آسیب‌شناسان اجتماعی، مددکاران، روان‌شناسان و مشاوران علاوه بر تأکید بر نقش عوامل روان‌شناختی و خانوادگی‌اجتماعی در بروز قتل، به واکنش‌های احساسی و هیجانی ناشی از این پدیده می‌توانند توجه ویژه‌ای داشته باشند. برخی از این واکنش‌های احساسی و هیجانی در زندان‌ها در پی ارتکاب قتل، لاجرم رخ می‌دهد.

۶ تشکر و قدردانی

این مقاله برگرفته از پایان‌نامهٔ کارشناسی‌ارشد رشتهٔ مشاوره، نویسندهٔ اول در دانشگاه آزاد اسلامی واحد علوم و تحقیقات تهران به شمارهٔ تحقیق ۹۳۰۴۶۵۰۶۴، مصوب تاریخ ۲۱شهریور۱۳۹۵ است. بدین‌وسیله از تمام شرکت‌کنندگان و مشاوران، مددکاران اجتماعی و مسئولان زندان‌های زنان (نسوان) و از سازمان زندان‌های شهر اصفهان کمال تشکر و قدردانی را داریم.

هیچ‌گونه تعارض منافعی بین نویسندگان بیان نشده است؛ این پژوهش اقتباسی از پایان‌نامهٔ دانشجویی است و دسترسی به منابع مالی‌حمایتی نداشته است.

References

1. Khatibi A. Survey of females' attitude toward factors affecting the family's strength (research done among women staff of Payam Noor University; Hamadan province). Journal of Woman and Family studies. 2016;3(1):59- 92. [Persian] doi:10.22051/JWFS.2015.2196
2. Jamshidi Manesh M, Soleimanifar P, Hosseini F. Personal, familial, social and economical characteristic of jailed addicted women. Iran Journal of Nursing. 2005;17(40):47-54. [Persian] http://ijn.iums.ac.ir/article-1-35-en.html
3. Johnson BR, Jang SJ. Crime and religion: assessing the role of the faith factor. In: Rosenfeld R, Quinet K, Garcia C. Contemporary issues in criminological theory and research the role of social institutions. Second edition. Boston, USA: Cengage Learning; 2011.
4. Lotfi E, Feyzpour MA, Yari MS, Sattar Rostami H, Mirzaii S. The study of impact of eco-social variables on crime in country, approach to mixed data technique (a case study of robbery and murder). Police Management Studies Quarterly. 2016;11(3):415-40. [Persian]
5. Jaggers JW, Prattini RJ, Church WT. Traumatic stress among seriously delinquent youth: considering the consequences of neighborhood circumstance. Am J Community Psychol. 2016;58(1-2):69-79. doi:10.1002/ajcp.12076
6. Barnes JC. The impact of biosocial criminology on public policy: Where should we go from here? In: DeLisi M, Beaver KM. Criminolo0.gical theory: a life-course approach. Second edition. Massachusetts, USA: Jones & Bartlett Learning; 2014.
7. Khodabakhshi Koolaee A, Rahmatizadeh M, Shaghelanilor H, Pocock L. Comparison of family power structure and identity style between delinquent and non-delinquent juveniles. Iran J Psychiatry Behav Sci. 2015;9(4):e1446. doi:10.17795/ijpbs-1446
8. Johnson CM. When African American teen girls' friends are murdered: a qualitative study of bereavement, coping, and psychosocial consequences. Families in Society. 2010;91(4):364-70. doi:10.1606/1044-3894.4042
9. Maghsoodloo S, Ghodousi A, Kafashian A, Bahramzadeh S, Attari A. Committing murder in female murderers:

[Downloaded from jdisabilstud.org on 2026-11-05]
[DOR: 20.1001.1.23222840.1398.9.0.55.7]

a qualitative research. Iranian Journal of Psychiatry and Clinical Psychology. 2010;15(4):388-397. [Persian] http://ijpcp.iums.ac.ir/article-1-893-en.html
10. Marsiglio MC, Chronister KM, Gibson B, Leve LD. Examining the link between traumatic events and delinquency among juvenile delinquent girls: a longitudinal study. J Child Adolesc Trauma. 2014;7(4):217-25. doi:10.1007/s40653-014-0029-5
11. Zahn MA, Agnew R, Fishbein D, Miller S, Winn D-M, Dakoff G, et al. Causes and correlates of girls' delinquency [Internet]. 2010 Apr; Available from: https://www.ncjrs.gov/App/Publications/abstract.aspx?ID=248352
12. Lei M-K, Simons RL, Edmond MB, Simons LG, Cutrona CE. The effect of neighborhood disadvantage, social ties, and genetic variation on the antisocial behavior of African American women: A multilevel analysis. Development and psychopathology. 2014;26(4pt1):1113-28. doi:10.1017/S0954579414000200
13. Khodabakhshi-Koolaee A, Damirchi F. Comparison of health-promoting lifestyle between prostitute women drug users and non-prostitute women drug users: A case-control study in Tehran. Nursing Journal of the Vulnerable. 2016;3(7):59-71. [Persian] http://njv.bpums.ac.ir/article-1-714-en.html
14. Mahmoodi Janaky F, Masumi VR. Evolutionary psychological explanation of homicide. Criminal Law Research. 2014;5(1):129-57. [Persian]
15. Edward KL, Welch T. The extension of Colaizzi's method of phenomenological enquiry. Contemporary Nurse. 2011;39(2):163-71. doi: 10.5172/conu.2011.39.2.163
16. Dilthey W, Betanzos R. Introduction to the human sciences: an attempt to lay a foundation for the study of society and history. First edition. Detroit, USA: Wayne State University Press; 1998.
17. Morrow R, Rodriguez A, King N. Colaizzi's descriptive phenomenological method. The Psychologist. 2015;28(8):643-4. http://eprints.hud.ac.uk/26984/
18. Peyman N, Khandehroo M. Explaining women's attitude of menopause. Journal of North Khorasan Univ Med Sci. 2017;8(4):559-68. [Persian] http://journal.nkums.ac.ir/article-1-1037-en.html
19. Jahanpour F, Vahedparast H, Ravanipour M, Azodi P. The trend of hookah use among adolescents and youth: a qualitative study. Journal of Qualitative Research in Health Sciences. 2015;3(4):340-8. doi:http://jqr.kmu.ac.ir/article-1-252-en.html
20. Colaizzi, PF. Psychological research as the phenomenologist's view it. In: Vale R, King M, Rollo M. Existential–phenomenological alternatives for psychology. First edition. New York, USA: Oxford University Press; 1978, pp: 48–71.
21. Colaizzi PF. Reflection and research in psychology; A phenomenological study of learning. First edition. Dubuque, USA: Kendall/Hunt Pub.; 1973.
22. Abu Shosha Gh. Employment of Colaizzi's strategy in descriptive phenomenology: a reflection of a researcher. Eur Sci J. 2012;8(27):31-43. doi:10.19044/esj.2012.v8n27p%25p
23. Khodabakhshi-Koolaee A, Eskandari M, Eglima M, Mojarab M, Barzeghar Khezri R. Comparison of self-compassion and attachment to God between prison and non-prison women: a case control study in Tehran. Nursing Journal of the Vulnerable. 2017;4(11):46-60. [Persian] http://njv.bpums.ac.ir/article-۱-۷۷۹-fa.html
24. Khodabakhshi Koolaee A, Damirchi F. Comparing quality of life among female sex workers with and without addiction. Journal of Client-centered Nursing Care. 2016;2(4):201-6. [Persian] http://jccnc.iums.ac.ir/article-1-105-en.html
25. Orth U, Montada L, Maercker A. Feelings of revenge, retaliation motive, and posttraumatic stress reactions in crime victims. J Interpers Violence. 2006;21(2):229-43. doi:10.1177/0886260505282286
26. Mastrocinque JM, Metzger JW, Madeira J, Lang K, Pruss H, Navratil PK, et al. I'm still left here with the pain: Exploring the health consequences of homicide on families and friends. Homicide Studies. 2015;19(4):326-49. doi:10.1177/1088767914537494

[Downloaded from jdisabilstud.org on 2026-11-05]

[DOR: 20.1001.1.23222840.1398.9.0.55.7]